

OAMENII MOLDOVEI MELE

AUREL DAVID

Chișinău 2014

„Cuvânt și imagine, imagine și cuvânt –
este poezia și proza din lucrările plasticianului
Aurel David.”

(Leonid Popescu)

Pictorul, graficianul Aurel David s-a născut la 18 iunie 1934 (după alte date în 1935), în orașul Chișinău, în familia ziaristului și cercetătorului în domeniul tipăriturilor din Moldova Alexandru David și a învățătoarei Mitrodora Hondru-David.

Aurel David face parte din generația, copilăria căreia a fost „confiscată” de război și foametea din 1947. De mic copil rămâne orfan de ambii părinți – în 1935 dispare în mod tragic tatăl său, iar în 1944 se stinge din viață mama sa.

În anii 1944-1946 locuiește la bunica în s. Bardar, r-nul Ialoveni, sat care a reprezentat pentru el un punct de sprijin, o sursă inepuizabilă de inspirație. Încă din fragedă copilărie vedește dragoste și talent pentru desen, cei apropiați precizându-i că „va ajunge om mare”.

Între 1948 și 1954 este elev la Școala Republicană de Arte Plastice. Își continuă studiile la Institutul de Arte Plastice „V. Surikov” din Moscova (1955-1960). Revenind la Chișinău, se angajează la Societatea „Astra basarabeană” unde redactează ziarul „Cuvânt moldovenesc”. Pe parcursul anilor 1960-1964 activează în calitate de inspector superior la sectorul de artă plastică al Ministerului Culturii. Un scurt timp predă desenul, pictura, compoziția la Școala Republicană de Arte Plastice. A exercitat și funcția de redactor artistic la redacția Enciclopedia Moldovei.

În anul 1960 a devenit membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova. Între 1968 și 1972 deține funcția de președinte al Fondului Plastic (actualmente Asociația „Arta”).

În primii ani de creație (1950-1954) pictorul își profilează personalitatea sa creatoare, elaborându-și un stil aparte, original și elevat, calitățile și aspectele concrete fiind manifestate în mod special în domeniul picturii de șevalet: *Apus de soare* (1950), *Bărci pe râu* (1950), *La Nistru* (1950), *Moldova Veche* (1954) etc., precum și lucrările grafice *Autoportret* (1950), *Portret de femeie* (1950), *Râu de munte* (1950), *Floarea soarelui* (1950) etc.

În perioada 1955-1980, grație unei munci asidue, artistul s-a afirmat în diferite genuri de artă: pictură și grafică de șevalet, artă monumental-

decorativă, sculptură, experimentarea cu materiale și tehnici noi. Anume în această perioadă au fost realizate cele mai importante lucrări ale sale: *Amiază* (1964, pânză în ulei), *Arborele Eminescu* (1967, linogravură), *Plugarul Universului* (1967, lucrare monumental-decorativă de proporții) ș.a.

În domeniul portretisticii a realizat portretele scriitorilor Al. Donici, S. Vangheli, L. Damian, I. Bolduma, P. Darienco, A. Marinat ș.a. În domeniul tabloului tematic a realizat lucrările *Răsărit de soare* (1961), *În livadă* (1962), *Dimineața* (1967), *Olga Sava din Bardar cu copiii* (1980), *Măr* (1983) ș.a..

A realizat compoziții monumental-decorative: mozaicul *Plugarul Universului* de pe fațada Centrului Republican al Tineretului din Chișinău; mozaicul *Mitul lui Danco* de pe frontispiciul unui imobil din centrul Tiraspolului; mozaicul inspirat de versul eminescian *Vânturile, valorile* de la Casa Scriitorilor din Chișinău ș. a.

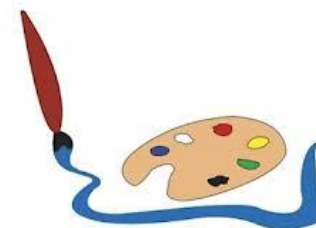
S-a impus prin cicluri de stampe: *Toamna* (1960), *Floarea-soarelui*, *La lucru*, *Doina* (1964). În domeniul sculpturii a mai realizat lucrările: *Imn soarelui* (1960), *Maternitate* (1970), *Moldova* (1980), *Durere* (1983) ș. a.

Lucrările lui Aurel David se află în fondurile Muzeului Național de Artă, Asociației „Arta”, la Muzeul Literaturii Române „M. Kogălniceanu”.

În anul 1984, la 18 iulie, se stinge din viață în mod tragic la Chișinău, în atelierul său din strada Dimo.

Pentru realizări remarcabile în domeniul artelor plastice, în 1990 i s-a conferit post-mortem Premiul Național, iar în anul 2000 Medalia „Mihai Eminescu”. Numele său îl poartă astăzi școala din satul natal Bardar, o stradă din orașul Ialoveni și Ungheni.

În 2004 cunoscutul critic și artist plastic Gheorghe Vrabie a scos de sub tipar monografia *Aurel David. Timpul artistului și opera*, în care evocă personalitatea și creația talentatului artist plastic.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Referințe critice

Prefer nemărginirea. Aurel David: biobibliografie-album / alcăt.: Sofia Mușat. – Ch.: Fundația “Draghiștea”, 2012. – 150 p.

Vrabie, Gheorghe. Aurel David: timpul, artistul și opera / Gheorghe Vrabie. – Ch.: Cartea Moldovei, 2004. – 115 p.

Brigalda-Barbas, Eleonora. Anii '60 în pictura de gen: între tradiție și inovație // Brigalda-Barbas, Eleonora. Evoluția picturii de gen din Republica Moldova (1945-2000). – Ch., 2002. – P. 36.

Bulat, Vladimir. „Prefer senzația de necuprindere” // Bulat, Vladimir. Artă și ideologie: De la „realismul socialist” la „noua sensibilitate”: 1940-2000. – Ch., 2000. – P. 174-176.

Vrabie, Gheorghe. Aurel David, un talisman al culturii naționale / Gheorghe Vrabie // Moldova. – 2011. – Nr. 7-8. – P. 24-30.

Dedicații lirice

Cârchelan, Dorin. Poetul-arbore: lui Aurel David // Cârchelan, Dorin. Ușa din infinit. – Ch., 2010. – P. 148.

Matcovschi, Dumitru. Pomul sfânt: în memoria pictorului Aurel David, autorul portretului-arbore „Mihai Eminescu” // Matcovschi, Dumitru. Veșnica teamă. – Ch., 2001. – P. 197; Matcovschi, Dumitru. Vad. – Ch., 1998. – P. 119.

Vodă, Gheorghe. Descoperirea lui Aurel David // Vodă, Gheorghe. La sud e patria mea. – Ch., 2004. – P. 157; Vodă, Gheorghe. Aripi pentru cădere. – Ch.; București, 2003. – P. 333.

Vrabie, Gheorghe. Lui Aurel David, autorul lucrării „Arborele Eminescu” / Gheorghe Vrabie // Lit. și arta. – 2004. – 9 dec. – P. 6.

Referințe

Am fost animat doar de intenția să-mi exprim, prin ceea ce-mi stă în puteri, recunoștința și prețuirea față de cel ce a fost și a rămas pentru noi EMINESCU...

Aurel David

Aurel David s-a manifestat în mai multe genuri de artă plastică, valorificând și înnoind modalitățile de expresie tradiționale, experimentând cu materiale și forme noi. El este, mai întâi de toate, un pictor îndrăgostit de culoare, dotat cu un simț rafinat al acesteia...

Aurel David a creat lucrări care rezistă în memoria timpului, conferindu-i acestui timp abstract culoare, sens, personalitate.

Gheorghe Vrabie

Aurel David a pus vântul să adie un arbore și să descrie pe cerul lumii capul hiperionic al lui Eminescu. Arborele în chip de Luceafăr face azi înconjurul lumii.

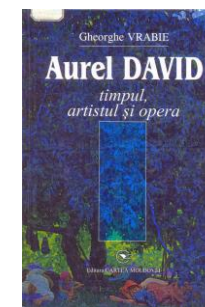
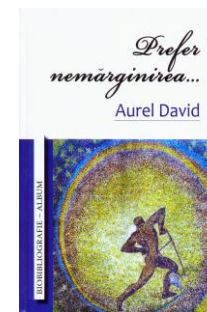
Mihai Cimpoi

Ce avea el mai sincer apărea sub forma peisajelor, naturilor moarte, a portretelor celor din preajma sa. A posedat, neîndoielnic, un potențial poliform și imaginativ.

Vladimir Bulat

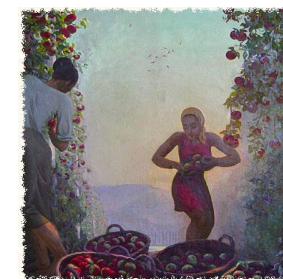
Consacrată actualității și prezentând viziuni ale contemporanului nostru, pictura și monumentalistica lui Aurel David ocupă un loc de seamă în arta plastică a republicii, dezvăluind prospețime, expresivitate, un viguros mesaj social.

Mihai Clima

Olga Sava din Bardar
cu copiii (1980)

Arborele Eminescu (1967)

Arșița (1968)

Roadele (1977)

Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Claudia Balaban